

Te au apinga katoatoa no runga i te I'oi'o'anga ngakau

timetobowelscreen.nz

Health New Zealand
Te Whatu Ora

Te Kāwanatanga
o Aotearoa
New Zealand Government

National
Bowel
Screening
Programme

Tei roto i teia puka tetai au akamaramarama'anga no runga i te oviri o te ngakau, e pera, te porokaramu l'oi'o'anga ngakau tutakikore o Aotearoa nei, e ka akapeea koe e o mai ei ki roto i teia l'oi'o'anga.

I'oi'o'anga ngakau

- Kare e tutaki.
- Mama ua teia i te rave, e ka rauka ua ia akoe i te rave mai i taau tu'anga mei te ngutuare mai.
- Ka tukuna ia atu tetai ko'u no te rave'anga i taau tu'anga mei te ngutuare mai, i te au rua mataiti rava rai
- No te au tangata 60 - 74 mataiti

I roto i teia nei ao, no Aotearoa nei tetai tare'anga maata roa atu o te au tangata, tei tu'ia e te oviri o te ngakau.

I te maata'anga o te taime, kare e akairo no te oviri o te ngakau. Ko te akakoro'anga o te l'oi'o'anga o te

ngakau koia, kia kitea vave'ia te oviri o te ngakau, kia rauka i te rapakau vave atu i te reira. Na roto i teia l'oi'o'anga ka kitea mai te au parapara toto i roto i te tutae mei roto mai i te ngakau. Penei e, e akairo teia e, e apinga tarevake tetai.

Kua akaari mai te akapapa'anga o teia porokaramu l'oi'o'anga ngakau na matou e, e 7 i roto i te 10 o te au tu oviri o te ngakau, ka kitea na roto i teia l'oi'o'anga. Kare oki te au tu oviri roa rae e akata'e toto ana, no reira kare e kitea atu. Te vai ara oki tetai taime, ka tupu mai te oviri o te ngakau i rotopu i te au tuatau e l'oi'o ia ana. No reira oki i anoano ia ei e, kia l'oi'o ua ia rai te ngakau no teia, i te au rua mataiti roa rai. Ei reira katoa rai oki komakoma atu ei koe ki te Taote me e akairo oki tetai ka kitea mai.

Ko teia tetai au akairo putuputu e kitena mai ana no te oviri o te ngakau:

- Au tauī'anga i roto toou tuatau titiko'anga, te putuputu e te akate'anga e te vai atura.
- Toto i roto i te tutae.

Noatu e, te vai ara tetai au tumu ke no teia, e mea puapinga rai e, kia akarakara ia koe e te Taote.

Te puapinga o teia i'oi'o'anga. Penei e ka rauka i teia ravenga mama ua, i te akaora ia koe.

Ka tukuna ia atu tetai kou no teia l'oi'o'anga ki toou ngutuare. E rave viviki mai koe i taau tu'anga o teia l'oi'o'anga, me tae atu taau ko'u. Me kare koe e rave atu i taau tu'anga no teia l'oi'o'anga i roto i tetai ono(6) marama, kare e puapinga akaou o teia kou, e ka anoano koe i tetai ko'u ou.

Mama ua teia l'oi'o'anga i te rave.

- Rave mai i tetai manga para o toou tutae na roto i te ta'angaanga atu'anga i te rakau tei oronga ia

no te reira mei roto mai i taau ko'u. Paraku atu I tetai manga para tutae e oti tauru atu i teia ki roto i te manga moina i roto i taau kou, i mua ake ka tauru atu ei koe i teia ki roto i te tikiro (kua oti takere i te tutaki'ia) no te tuku mai kia matou.

- Ko te au akamarama'anga no runga i te rave'anga mai i taau tu'anga, tei roto katoatoa i teia ko'u.
- Tauta atu i te tuku mai i teia i te tuatau rai i oti ei taau tuanga me kore i te ra i muri mai.

Te akairo no toou l'oi'o'anga

Ka tae atu te akairo no toou ai'oi'o'anga i roto i tetai toru epetoma mei te tuatau mai ka tuku mai ei koe i te ko'u.

Ka tukuna iatu tetai peapa no te akakite atu i toou akairo, e penei ka atoro atu toou Taote me kore Neti ia koe.

Me kare e tae atu te tuatua no toou akairo i roto i te toru epetoma, me ka tika, ringi atu i te numero tutakikore **0800 924 432** me kore imere atu ki te **info@bowelscreening.health.nz**

Te akairo e kare e maki

Me kare e akairo maki mei roto mai i toou i'oi'o'anga, kare e apinga ke atu e anoano'ia mei ia koe. Tera ua, e rave ua mai rai koe i taau tuanga me tae atu toou ko'u i teia rua mataiti ki mua.

Atoro viviki atu i toou Taote me kite koe i tetai tuke i roto i te aere'anga o toou tutae, te putuputu e te opara'anga mai i te reira ki vao. Atoro viviki katoa atu i toou Taote me kite koe i para toto i roto i toou tutae, e auraka e tiaki i te tuatau l'oi'o'anga tei akanoo'ia.

Me e akairoa maki tetai

Me e akairo tetai i roto i toou tutae, ka anoano'ia tetai akarakara'anga oonu atu ki roto i teia. I te maata'anga o te taime ka l'oi'o ia atu a roto i toou ngakau.

Inara, noatu e, e akairo maki tetai i kitea mai, kare e mei te mea e kua tu 'ia koe e te oviri o te ngakau.

Me ka inangaro koe i tetai au tuatua ke atu no runga i te akairo maki me kitea mai mei roto i toou l'oi'o'anga, atoro atu i te kupe **timetobowelscreen.nz**

Kare te l'oi'o'anga o te ngakau e tau no te katoatoa

Me kua akairo akatika koe i tetai ua atu o teia au pi'api'a, komakoma atu ki toou Taote, me kore, ringi atu i teia numero tutakikore **0800 924 432**.

Penei e, kare e tau te l'oi'o'anga o te ngakau kia koe.

Te kite nei au i tetai akairo o te maki oviri o te ngakau i runga iaku – aravei viviki atu i toou Taote.

E tai rai taime i l'oi'o'atu ei au i toku ngakau no teia, i roto i teia rima mataiti i topa. Me ka tika, ringi mai ia matou kia rauka i te akanoonoo atu i tetai tuatau kia l'oi'o'ia atu koe no teia au tuatau ki mua.

Te runga au i te porokaramu o te bowel polyp me kore te cancer surveillance.

- Kua tu ia ana au e te oviri o te ngakau, me kore, te rapakau ia nei toku oviri o te ngakau i teia tuatau.
- Kua akaatea'ia toku ngakau mamaata.
- Kua tu ia au e te maki ulcerative Colitis me kore Crohn's disease koia oki te akaeahea me kore tonatona o te ngakau e te puta toe.

Eaa te Oviri o te ngakau?

- E kapiki katoa ia ana e ko te oviri o te ngakau .
- Ko te ngakau tetai ngai e taviri ana te kopapa i te kai e aere nei ki roto i te kopu. Ko te au tuanga koia ko te ngakau rikiriki, te kopu, te ngakau mamaata e te puta toe.
- E akamata mai ana te oviri o te ngakau i te tupu me viviki pu'ua te tupu'anga o te tango akatupuanga o te ngakau.
- Ko te taimē teia e pukupuku mai ei te tango akatupu'anga, e na roto i te roa'anga tuatau riro atu ei teia e oviri.
- Ka roa rai te tuatau i te tupu'anga o teia pukupuku oviri, ka toto'a atu ei ki tetai au ngai ke atu o te kopapa.
- Me putuputu te l'oi'o'anga'ia o tetai tangata noatu e kare aia e kite ana i te akairo o te oviri, ka kitea vave iatu te oviri rauka atu ei i te rapakau atu i mua ake ka pakari ei.

No tetai au tuatua ke atu no runga i teia:

- Atoro atu i te kupe **timetobowelscreen.nz**
- Numero tutakikore **0800 924 432**, Monite ki te Varaire ora 8 i te popongi - ora 6 i te a'ia'i
- Imere **info@bowelscreening.health.nz**

Me ka inangaro koe i te kite no runga i toou tikaanga ki teia l'oi'o'anga tutakikore, atoro atu i te kupe Health New Zealand | Te Whatu Ora, me kore ringi atu i te numero tutakikore **0800 924 432**.

Te au reo no ta matou au kura

No te akakitekite'anga na roto i te au reo e tetai ua atu pa'ata kave'anga kura ke atu, tei roto katoa teia i Te Reo Māori, Kuki Airani, Samoan, Viti, Rotuma, Kiribati, Tonga, Tuvalu, Niue, Tokelaua, Tinito, Korea, Arapia, Initia, Hindi, Punjabi, Tagalog, and Burmese.

Akaata atu i te tutu akaata koia QR code me kore, atoro atu i te kupe **[timetobowelscreen.nz](https://www.timetobowelscreen.nz)**

